

DZIAŁAMY RAZEM

POSTĘPOWANIE REJESTROWE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

Obowiązek zgłaszania do właściwych rejestrów zmian, jak również obowiązki sprawozdawcze wynikają z przepisów prawa (ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o Fundacjach, ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości), jednakże wciąż funkcjonuje słaba kontrola organów państwowych i samorządowych w tym zakresie, co powoduje, iż wiele organizacji zaniedbuje te obowiązki. Nie mniej jednak za nie realizowanie powyższych obowiązków, przewidziane są określone prawem **dotkliwe konsekwencje:**

1. za niezgłoszenie zmian w KRS w terminie 7 dni od daty zdarzenia uzasadniającego grozi :

- a) **grzywna** przewidziana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych i wymierzana po upływie wyznaczonego przez sąd rejestrowy dodatkowego 7-dniowego terminu na dokonanie stosownego wpisu do KRS lub złożenia innych dokumentów, przy czym zauważyć należy, iż grzywnę sąd może ponawiać (art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym),
- b) **wykreślenie** przez sąd rejestrowy dokonane z urzędu danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy lub wpis danych odpowiadających rzeczywistemu stanowi rzeczy, jeżeli dokumenty stanowiące podstawę wpisu lub wykreślenia znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne (art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym),
- c) **wszczęcie przez sąd rejestrowy z urzędu postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do KRS** bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, m.in. w przypadku gdy:
  - wcześniej wydano postanowienie o odstąpieniu od przeprowadzenia postępowania przymuszającego lub jego umorzeniu (wówczas gdy z danych zawartych w aktach rejestrowych wynika, że postępowanie przymuszające nie doprowadzi do złożenia wniosku o wpis lub dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe);
  - mimo wezwania sądu rejestrowego nie złożono sprawozdań finansowych za dwa kolejne lata obrotowe (dotyczy organizacji prowadzących działalność gospodarczą);
  - mimo dwukrotnego wezwania sądu nie wykonano innych obowiązków (tj. nie złożono wymaganych dokumentów);

(art. 25a ust. 1 pkt. 3-5 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym)

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

- d) **ustanowienie przez sąd rejestrowy kuratora** dla osoby prawnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców (organizacji prowadzących działalność gospodarczą) na okres nieprzekraczający roku i ewentualnie przedłużyć tą sytuację do 6 miesięcy (art. 26 ust. 1 25 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym), **który może podjąć czynności zmierzające do likwidacji osoby prawnej**, jeżeli nie dojdzie do wyboru lub powołania jej władz w terminie trzech miesięcy od dnia ustanowienia kuratora albo wybrane lub powołane władze nie wykonują obowiązków zgłoszeniowych (art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym);
- e) **odpowiedzialność odszkodowawcza** przewidziana w art. 18 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym: za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do rejestru nieprawdziwych danych, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu w ustawowym terminie, chyba że szkoda nastąpiła w skutek siły wyższej albo z wyłącznej winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności;

2) z wpisem do KRS związana jest **zasad domniemania prawdziwości wpisu**. Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe. Domniemanie działa wobec każdego, nie tylko wobec podmiotu obowiązanego do złożenia wniosku o wpis danych do KRS. Domniemanie jest domniemaniem możliwym do obalenia. Osoba/podmiot twierdzący, że rzeczywisty stan prawny jest odmienny od tego, który wynika z danych wpisanych do rejestru, musi udowodnić tę okoliczność.

- artykuł 14 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wskazuje iż podmiot, na którym spoczywa obowiązek złożenia wniosku o wpis do rejestru, nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały do rejestru wpisane lub uległy z niego wykreśleniu. W założeniu prawodawcy osoba trzecia dane o podmiocie obowiązany do dokonania wpisu czerpie z informacji zawartych w rejestrze i w zaufaniu do nich, zatem w każdym czasie może powoływać się na stosowne w nim wpisy.
- podmiot wpisany do rejestru nie może zastaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli zaniedbał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu (art. 17 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym). Podmioty wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego mają obowiązek śledzenia wpisów dokonywanych w rejestrze w ich własnych sprawach. Jeżeli podmiot wpisany do rejestru nie zareaguje niezwłocznie na błędnie wpisanie danych do rejestru, a osoba trzecia oprze na nich swoje działania, to będzie on ponosił odpowiedzialność względem tej osoby trzeciej;

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

3) **za nieprowadzenie ksiąg rachunkowych**, prowadzenie ich wbrew przepisom ustawy lub podawania w nich nierzetelnych danych, **niesporządzenie sprawozdania finansowego**, sporządzenie go niezgodnie z przepisami lub zawarcia w nim nierzetelnych danych oraz **za niezgłoszenie sprawozdania finansowego do ogłoszenia lub niezłożenie we właściwym rejestrze sprawozdania finansowego lub sprawozdania z działalności przewidziane są sankcje karne:**

- grozi grzywna albo kara ograniczenia wolności zgodnie z art. 77 i 79 ustawy o Rachunkowości wymierzana zobowiązanemu kierownikowi danej jednostki.;
- wysokość ewentualnych kar określa się na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny. Zgodnie z art. 33 § 1 Kodeksu karnego, grzywnę wymierza się w stawkach dziennych, określając liczbę stawek oraz wysokość jednej stawki. Najniższa liczba stawek wynosi 10, zaś najwyższa 540. Ustalając stawkę dzienną, sąd bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe, przy czym stawka dzienna nie może być niższa niż 10 zł, ani też przekraczać 2.000 zł. Oznacza to, że najniższa grzywna może wynieść 100 zł (10 stawek x 10 zł), a najwyższa 1.080.000 zł (540 stawek x 2.000 zł). Z kolei kara ograniczenia wolności trwa najkrócej miesiąc, a najdłużej 12 miesięcy i jest wymierzana w miesiącach.

4) obowiązek złożenia sprawozdań merytorycznych spoczywa na fundacjach oraz organizacjach pożytku publicznego. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o Fundacjach - Fundacja składa corocznie właściwemu ministrowi sprawozdanie ze swojej działalności. Jego treść jest określona przez rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji. **Niezłożenie sprawozdania merytorycznego w przypisanym terminie lub jego treść wskazująca na nieprawidłową działalność fundacji powodują obowiązek objęcia jej kontrolą właściwego ministra lub starosty.** Organy sprawujące nadzór nad działalnością fundacji są zobowiązane w szczególności do kontrolowania działalności finansowej i gospodarczej fundacji. W ramach realizacji tego obowiązku są one uprawnione:

- a) żądać przedstawiania sprawozdań z działalności zarządu,
- b) żądać, aby przedstawiono im do wglądu programy działania fundacji,
- c) badać prawidłowość wykorzystania środków finansowych i innych zasobów majątkowych fundacji.

Fundacje mają obowiązek upublicznić swoje sprawozdanie merytoryczne w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią wszystkim zainteresowanym osobom (art. 12 ust. 3 ustawy o Fundacjach). Sposób upublicznienia nie został przez ustawodawcę

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

sprecyzowany, więc może to nastąpić w różnoraki sposób, na przykład poprzez wyłożenie lub wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie organizacji, opublikowanie na stronach internetowych.

Zgodnie z art. 23 ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - **organizacja pożytku publicznego zamieszcza zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne** ze swojej działalności, w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne, na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. **W przypadku niedopełnienia powyższego obowiązku organizacja taka nie zostaje uwzględniona w wykazie** organizacji pożytku publicznego mających status organizacji pożytku publicznego na dzień 30 listopada roku podatkowego, na które podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może przekazać 1% podatku z zeznań podatkowych składanych za rok podatkowy, i nie później niż dnia 15 grudnia roku podatkowego zamieszcza ten wykaz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej (art. 23 ust. 6a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Wobec powyższego, standardem prawnym powinno być dla każdej organizacji posiadanie wiedzy o wymaganych w jej przypadku sprawozdaniach, terminowe wypełnienie obowiązków sprawozdawczych oraz terminowe zgłaszanie zmian do właściwego rejestru.

Lista sprawdzająca

Proszę o zaznaczenie w kratkach obok poszczególnych twierdzeń, które z nich spełnia reprezentowana przez Państwa organizacja.

W ten sposób będzie można dowiedzieć się w jakim stopniu organizacja realizuje powyższy standard.

I. WYMOGI DLA WSZYSTKICH ORGANIZACJI:

Twierdzenie	Odpowiedź
Organizacja zgłasza wszelkie zmiany dotyczące statutu, składu organów, siedziby bądź adresu do KRS w terminie 7 dni odjęcia uchwały bądź wystąpienia innego zdarzenia powodującego zmianę (termin ustawowy), a w przypadku trudności w zachowaniu terminu, w najszybszym możliwym terminie	☐

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

<p>Organizacja złożyła do KRS-u dokument uprawniający do korzystania z lokalu, w którym znajduje się siedziba (np. oświadczenie właściciela o wyrażeniu zgody na korzystanie z lokalu, umowa użyczenia, umowa najmu, dokument potwierdzający prawo własności); oraz zawiadamia sąd rejestrowy o każdorazowej zmianie adresu siedziby organizacji</p>	☐
<p>Fundacja corocznie (tj. do końca roku kalendarzowego) składa sprawozdanie z działalności ministrowi, któremu podlega (w aktualnym stanie prawnym: zgodnie z wzorem z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji z dnia 8 maja 2001 r.)</p>	☐
<p>Stowarzyszenie corocznie składa sprawozdanie merytoryczne organowi nadzoru (starosta/prezydent miasta)</p>	☐
<p>Organizacja corocznie składa sprawozdanie finansowe do urzędu skarbowego; sporządza je do końca 3 miesiąca nowego roku obrotowego, a zatwierdzenie przez właściwe władze organizacji następuje do końca 6 miesiąca nowego roku obrotowego; przekazanie do urzędu skarbowego następuje w ciągu 10 dni od zatwierdzenia</p>	☐
<p>Sprawozdania podpisuje cały zarząd i osoba, która je sporządziła</p>	☐
<p>Sporządzenie sprawozdania finansowego następuje zgodnie z wzorem ustalonym właściwymi przepisami (w aktualnym stanie prawnym: z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej z dnia 15 listopada 2001 r.</p>	☐
<p>Organizacja (zarząd) zna podstawowe akty prawne dotyczące obowiązków sprawozdawczych, które jej dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (podstawowe przepisy) - Ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (podstawowe przepisy dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych i sprawozdawczości) - Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej - Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji - Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego z dnia 23 marca 2011 r 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

II. DODATKOWE WYMOGI DLA ORGANIZACJI POSIADAJĄCEJ STATUS ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Twierdzenie	Odpowiedź
Corocznie składa sprawozdanie merytoryczne ministrowi właściwemu ds. zabezpieczenia społecznego - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego z dnia 23 marca 2011 r. Sprawozdanie powinno być sporządzone i przyjęte zgodnie z procedurami obowiązującymi w organizacji	☐
Publikuje sprawozdanie merytoryczne i zatwierdzone sprawozdanie finansowe (wraz z uchwałą je zatwierdzającą) w terminie do 15 lipca na stronie internetowej Ministra Pracy i Polityki Społecznej w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego	☐
Wypełnia obowiązek upublicznienia sprawozdań merytorycznych i finansowych w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią wszystkim zainteresowanym osobom, np. poprzez umieszczenie sprawozdań na swojej stronie internetowej	☐

III. DODATKOWE WYMOGI DLA ORGANIZACJI PROWADZĄCEJ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Twierdzenie	Odpowiedź
Corocznie sporządza i przekazuje do KRS sprawozdanie finansowe (w aktualnym stanie prawnym: zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości)	☐
Zatwierdzenie sprawozdania przez właściwe władze organizacji następuje do końca 6 miesiąca nowego roku obrotowego	☐
Przekazanie sprawozdania następuje w ciągu 15 dni od jego zatwierdzenia przez właściwe władze organizacji, najpóźniej do dnia 15 lipca nowego roku obrotowego	☐
Sprawozdanie podpisuje cały zarząd i osoba, która je sporządziła	☐

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

Wypełnia obowiązek comiesięcznego rozliczenia z urzędem skarbowym (w odniesieniu do prowadzonej działalności gospodarczej obowiązują takie same zasady podatkowe, jak innych przedsiębiorców - organizacje są płatnikami podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług)

*Małgorzata Parus
Radca Prawny*

